

A „Matrica” Múzeum 2025. évi szakmai beszámolója

Takácsné Némethi Gabriella
intézményvezető

Szászhalombatta, 2026. március 30.

Intézményi feladatok

Ismét aktualizálásra és fenntartónk által ismét elfogadásra került intézményünk Szervezeti és Működési Szabályzata. A Régészeti Parkban

2025-ben április 1. és október 15. között heti 3 napon, 4-4 órában fogadtuk a látogatókat az intézmény két látogatható helyszínén. A 4,5 fő munkatársi létszámunk az év 12 hónapjában, míg a félállású pénztáros munkatársunk áprilistól októberig dolgozott a Régészeti Parkban. A Régészeti Park szombatonként 16 óráig volt nyitva. Bejelentkezett csoportokat ettől eltérő időpontokban is fogadtunk. 2025. november elsejétől a „Matrica” Múzeum hétfőtől péntekig 10-14 óra között látogatható. Rendezvényeink és kiállításaink összesített látogatószáma: 10.136 fő. Külföldi látogatók száma: 93 fő. Jelentősebb bevételt jelentett a Magyar Nemzeti Múzeum részéről az ásatási felszerelés kölcsönzése, valamint a Régészeti Park területe egy részének bérbe-adása egy több ezer érdeklődőt ide-vonzó termelői piac céljaira.

A Régészeti Parkban 30 folyóméteren friss mogyoróvesszővel megújult 2 kerítésszakasz a bronzkori 2. számú épület mellett.

A Park padjait és asztalait lenolajjal lekezeltük. Egész szezonban folytattuk a kiszáradt, túlnőtt bokrok, cserjék kivágását, ritkítását, egy rendezettebb környezet kialakítása érdekében.

Hét új, magyar-angol nyelvű információs táblát helyeztünk ki 2025 júniusában, melyek emelik a Park esztétikai, valamint tájékoztatói színvonalát és az esélyegyenlőség megteremtésének, a kulturális hátrányok leküzdésének alapvető eszközei.

Muzeológia

Gyűjtemények

Az Adattárba 17 tételt leltározott be az intézményvezető-régész munkatárs. A lebontott „Itt vagyunk!” című közösségi kiállítás anyagából a múzeum történeti gyűjteménye részére befogadtuk a városi bölcsőt, brigádnaplókat, egy üzemi fotós filmtekercseit. Tartós letétbe került 2 db szódásszifon, valamint Vida Krisztina családjától Summerfest-es vendéglátó családok emléktárgyai.

Elkészítettük az állandó kiállítás új tárgylistáit, QR-kódokat helyeztünk ki a vitrinekre. Itt bővült a tájékoztatás, mivel az eddigiekhez képest a magyar mellett már angol nyelven is olvashatók a tárgynevek és a rövid szöveges bemutatásuk. A Múzeum szakkönyvtárába 70 kötet került beleltározásra, a leltározott állomány darabszáma: 8296. Régészeti és történeti gyűjteményi anyagok kutatására 9 fő külső kutatót fogadtunk, 50 különböző napon.

Régészeti feladatok

Az év során felmerült igényeknek megfelelően (kisebb-nagyobb építkezések ismert régészeti lelőhelyen) 3 helyszínen látott el régészeti megfigyelést az intézményvezető, régész munkatársunk.

Műtárgyvédelem, állományvédelem

Egész évben heti rendszerességgel ellenőrizte a kiállítótermek és a műtárgy-raktárak hőmérsékleti és páratartalmi értékeit, műszaki állapotát, az állandó kiállítás vitrinjeiben szereplő műtárgyak állapotát, a kihelyezett rovar-csapdákat az intézmény műtárgyvédelmi munkatársa, aki 2025. nyarán egyetemi képzését befejezve restaurátor diplomát szerzett, így komolyabb állományvédelmi feladatokat is elláthat a jövőben. 2025-ben a Múzeum udvarán álló köemlékeket tisztította meg, és további 5 db régészeti tárgyat restaurált. A néprajzi gyűjteményből 7 db tárgy tisztítását/restaurálását végezte el. Szakértelmet igénylő feladatként a látogatható halomsír sírkamrájának belső tisztítását is elvégezte restaurátor munkatársunk. Sikeres NKA pályázat révén 2 db mobil spot hűtő berendezést tudtunk beszerezni, a történeti raktárban szükséges lokális hűtő feladatokra.

Múzeumpedagógia

Folyamatosan törekszünk a hozzánk érkezők foglalkozásainak magas szakmai színvonalú megtartására, kiállításainkban és a Régészeti Parkban. Múzeumpedagógus munkatársunk folyamatos önképzéssel, magas szakmai színvonalon biztosítja a hozzánk érkezők foglalkozásainak megtartását, csoportok vezetését. A szakirodalmi, pedagógiai „újdonságokat” igyekszik kipróbálni és továbbadni a külsős munkatársainknak. Újra- és újra visszatérő pedagógusok, csoportok mutatják munkánk eredményességét. 2025-ben 90 eltérő létszámú csoport jelentkezett be múzeumpedagógiai szolgáltatásainkra.

VEKOP-pályázati projekt

A VEKOP pályázat első fenntartási időszakát sikeresen lezártuk, a vállalt projektnapokat és helytörténeti vetélkedőt a szintén vállalt létszámmal, 80 gyermekkel megvalósítottuk. A fenntartási időszak második szakasza 2025-ben zajlott, ennek vége 2026 februárja.

Táborok

Négy tábort valósítottunk meg, két „minitábort” a Múzeumban (tavaszi szünetben: *Húsvéti készülődés* címmel, őszi szünetben a Múzeumok Őszi Fesztiválja részeként *„Olyan cifra ruházatot viselt...”* címmel). Júliusban két ötnapos tábort rendeztünk a Régészeti Parkban. Az őskori és római kori témájú nyári táborok ismét rekord magas létszámokkal működtek.

Közművelődés

Családi napok, rendezvények

Februárban családi délutánt tartottunk *Borfogyasztó rómaiak* címmel, 'régészeti és gasztronómiai kalandozások a római borkultúra világában' témakörben. Júniusban az országos Múzeumok Éjszakája keretében *Jókaira hangolva...* címmel tartottunk éjszakába nyúló családi délutánt a Régészeti Parkban. Júliusban Karma Pema Dorje (Ölvedi Gábor) szólókoncertjére került sor szintén a Régészeti Parkban. A Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében októberben a Múzeumban rendeztük meg szezonzáró családi napunkat, a Régészeti Parkban pedig egésznapos tematikus rendezvényre vártuk látogatóinkat, melynek fókuszában a szövés állt. December elején tartottuk Mikulás-ünnepségünket. Hagyományos programunkon a gyerekek bepillantást nyerhettek a Mikulás szobájába, kézműveskedhettek és picit ajándékot is kaptak. December 11-én a Szironta együttes adott adventi koncertet a Múzeumban.

Nyugdíjas klubok rendezvényei

A Harmónia Klub ebben az évben is rendszeresen karbantartotta a Múzeumkertet, valamint klub-találkozót tartott a Régészeti Parkban. A Köztisztviselők Nyugdíjas Klubja összejöveteleinek a Múzeum adott otthont több alkalommal. Több klub is igénybe vette a Régészeti Parkot mint helyszínt főzős közösségi alkalmaikra.

Kiállítások

Március 15. hetében és annak tiszteletére A mi vándor Petőfink címmel új ablakkiállítást készítettünk. A molinó a százhalombattai Petőfi-szobor „útját” járja végig dr. Farkas Gábor írásával és fényképeivel. Szeptemberben nyitottuk meg a múzeumi rajzsakkör kiállítását két teremben *Színes paletta* címmel. Az „... és festünk is” klub öt főből áll, köztük hárman korábbi vagy mostani munkatársunk.

Előadások

2025-ben hat ismeretterjesztő előadást hallgathattak látogatóink. Januárban Mráv Zsolt régész a római kori borkultúráról, márciusban Kovács Eleonóra természetgyógyász *Hová tűnt a jó kenyér?* címmel, augusztusban Buzay József építész helytörténeti-építészeti témában, októberben Láng Orsolya az eraviscus viseletekről, novemberben dr. Véghelyi Balázs *Tarka színpadok* címmel tartott előadást. Júniusban a Múzeumok Éjszakája rendezvényen T. Németh Gabriella a kora vaskori halomsírmező kutatási helyzetét ismertette.

EGYÉB FELADATOK

Városi és más intézményi programon való részvétel

A százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium évnyitó értekezletét már hagyományosan a Régészeti Parkban tartotta. Az Eötvös Loránd Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola két alkalommal a Parkban tartotta ún. csendes napját sok játékos programmal. A Park nemcsak a helyszínt, hanem a programelemeket is biztosította. Munkatársaink részt vettek a Battai Napokon kézműves foglalkozás megtartásával. Helyet biztosítottunk a kápolnásnyéki termelői piacnak. Részt vettünk a városi ünnepi koszorúzásokon is.

Civil közösségeink

Októberben MI Múzeumunk díjjal jutalmaztunk két olyan házaspárt, amelyeknek női tagjai külsős munkatársaink, férfi tagjaik pedig aktív segítők a múzeumi tevékenységeinknek. A „Százhalom” Alapítvány új elnököt kapott Sinka László személyében. Skultéti Éva vezetésével szövőműhely alakult a Múzeumban, a tagok heti rendszerességgel alkotnak eladásra szánt tárgyakat.

Önkéntesség és ifjúsági közösségi szolgálat

Önkénteseink és közösségi szolgáltatóink főként az iskolai szünetekben segítik munkánkat közösségként, baráti társaságként. Rajtuk keresztül csatlakoznak leginkább új segítők deákok. Az önkéntes fiatalok és a közösségi szolgálatukat végző középiskolások változó számú alkalommal, időtartamban és intenzitással vesznek részt a múzeumi és a parkos munkában. 2025-ben az ifjúsági közösségi szolgálatra elszámolt órák száma 430 volt, 13 diáknak. Az önkéntes fiatalok óráinak a száma is meghaladja a háromszázat. Továbbra is nagy segítséget jelent a múzeumkert kertészeti munkáiban a Harmónia nyugdíjas klub önkéntes munkavégzése, 2025-ben 5 alkalommal.

Pályázatok

Sikeresen pályáztunk a Múzeumok Őszi Fesztiválja programok megrendezésére. A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma pályázatán 748.000.- támogatást nyertünk két mobil spothűtő berendezésre, mőtárgy-raktár klimatizálásához. Állami pályázataink sajnos sikertelenek voltak, és nagyon beszükültek a pályázati lehetőségek.

Képzés, továbbképzés, konferenciákon való részvétel

Februárban indítottuk többhónapos idegenvezető és kézművesfoglalkozásvezető képzésünket, melyen nyolc fő vett részt, közülük heten mindkét terület anyagából sikeres vizsgát tettek, egy fő pedig idegenvezetőként végzett. Restaurátor munkatársunk szakmai konferencián vett részt Budapesten. Az intézmény vezetője a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége 2 napos konferenciáján vett részt, Szegeden.

Szakmai együttműködés

Továbbra is szakmai közreműködői vagyunk Majer Istvánné pedagógus (százhalombattai Eötvös Loránd Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola) mesterpedagógus és megújító mesterpedagógus portfóliójának megvalósításában. Közös, több foglalkozásból álló szakmai programot valósítunk meg folyamatosan a Napsugár Óvodával és a Kipp-Kopp Óvodával. Új együttműködési megállapodásokat kötöttünk a helyi iskolákkal a diákok múzeumlátogatási lehetőségeiről.

Reklám, médiák

Országos média kereste fel a „Matrica” Múzeumot és a Régészeti Parkot, az M4 Sport csatornától, kerékpáros kirándulási lehetőségeket bemutatva. 2025. tavaszán, Húsvét után került adásba a Duna Tv Főmenü című történelmi főzős műsorának a Régészeti Parkban forgatott 6 része, intézményvezetőnk részvételével.

Publikációk

A Duna Út Egyesület angol nyelvű, nyomtatott periodikájában régész intézményvezetőnk és múzeumpedagógus munkatársunk közös publikációjaként részletes ismertető jelent meg a Régészeti Park múzeumpedagógiai tevékenységéről.